

Õppekäik savikarjääris ja tellisetehases

Õppeprogramm võimaldab vahetus keskkonnas teha tutvust savi omadustega, savi lademega (karjääris) ja savi kasutamisega tööstuses (tellisetehases). Programm toimub Aseris, kus savi kui ehitusmaterjalide tööstuse alustala on asula arengut tugevalt vorminud juba üle 120. aasta.

Sihtrühmad: põhikooli II ja III aste, gümnaasium (vastavalt sihtrühma teadlikkusele on teemakäsitus veidi erinev)

Eesmärgid. Programmis osaleja:

- teab savi kui settekivimi tekkimislugu
- teab savi omadusi
- oskab seostada savi teket, omadusi ja kasutamist oma igapäevase eluga
- oskab arutleda sotsiaal- majanduslike probleemide üle
- mõistab säästva arengu vajalikkust

Õpipädevused: loodusteaduste ja tehnoloogiate pädevus, ettevõtluspädevus

Seos õppekavaga:

PK Loodusõpetus: Maa siseehitus ja areng. Maakoore kujunemine Eesti alal, setete ja settekivimite teke, koostis ja kasutus ehitusmaterjalina.

PK Geograafia: Majandusgeograafia

PK Loodusõpetus: Loodusvarad.

Gümnaasiumi geograafia: Geoloogia. Rahvastik ja majandus. Loodusvarade majandamine.

Meetodid: paikvaatlused, mõõtmised, kompamine, võrdlused, analüüs.

Juhis õpetajale:

Õpikeskkonna eripära: savikarjääris võib vihmase ilmaga olla libe ja porine. Jalanõude ja riiete määrimise võimalus.

Riietus mugav ja sobilik looduses liikumiseks. Arvestada tuleb Eesti muutlike ilmaoludega.

Kaasa vihmakeep. Jalga soovitame panna kummikud (vihmase ilma korral).

Savitehases on kindlad reeglid, mida peab järgima ja midagi iseseisvalt puutuda ei tohi.

Märksõnad: maavarad, savi, keskkond ja majandus

Aeg: **aastaringselt**

Kestus: **2 h**

Rühma suurus: maksimaalselt **kuni 24 õpilast + 2 õpetajat**

Hind: **160.00 eurot/ 1 rühm**

Korraga saame vastu võtta maksimaalselt 2 rühma.

Läbiviimise kohad: Aseri savikarjäär ja AS Wienerberger tehase territoorium.

Keel: eesti, vene

Tegevuste käik

Programm koosneb osadest:

- Sissejuhatus. Programmijuht tutvustab temaatikat ja kodukorda. Lepitakse kokku, et karjääris ja tehases kantakse helkurveste, liigutakse koos ja lubatud alal. Ilma loata midagi puutuda ei tohi.

- Õppekäik Aseri muulil ja rannas, programmijuht selgitab savi tekkimise protsesse, näidates seejuures skeeme, pilte ja teisi näitlikke materjale (lihtsustatud settekivimite välimääraja).
- Õppekäik savikarjääris. Tutvutakse savimaardlaga, savi kaevandamisviisiga. Sinna juurde tutvustab programmijuht settekivimite lademeid, savi omadusi ja struktuuri. Lapsed saavad võtta savi kätte ja uurida lähemalt, milline ta on algul kuivana ja siis ka märjana. Eemalt vaadeldakse savi kaevandamise tehnoloogiat.
- Õppekäik tellisetehases. Programmijuht tutvustab savist tellist valmistamise erinevaid protsesse. Selleks liigutakse ühe tootmistsükli juurest teise juurde. Lastel on võimalus oma silmaga näha, mida tellise tootmisel savile lisatakse, milline näeb välja toortellis, milline näeb välja kuivatatud tellis ja võrrelda neid põletatud tellisega. Sinna juurde annab programmijuht selgitusi kasutades tootmisega seotud termineid erinevas kontekstis.
- Kokkuvõtete tegemine.

Õppematerjalid ja vahendid:

- ✓ nöörr, mõõdulint
- ✓ näidismaterjal: skeemid, läbilõiked, pildid, kaardid
- ✓ luup
- ✓ savi

Programm viiakse läbi koostöös AS Wienerbergeriga.

Juhendajad:

Ingrid Kuligina on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme loonud ja läbi viinud juba 2006. aastast, vahepeal Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina. Ida-Virumaa Keskkonnahariduse Ümarlaua juhtrühma liikmena on ta alati kursis uusimate suundadega. 2011 nimetati ta maakonna aasta koolitajaks, aasta matkategelase tiitli on teeninud kolm korda. Ingrid koolitab ja koolitub pidevalt. Veel on ta nii kultuuri- kui loodusgiid, retkejuht, piirkonna turismiarendaja, Alutaguse Matkaklubi eestvedaja ning Eesti matkasporti edendaja.

Heldi Aia on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba 2008. aastast. Ta on lastele loodust vahendanud nii Keskkonnaameti keskkonnahariduse spetsialistina kui Mäetaguse Põhikooli loodusainete õpetajana. Heldil on Tallinna Ülikoolist magistrikraad, kuid jätkab pidevalt enda täiendamist erinevatel koolitustel.

Gradislava Jušmanova on hariduselt geograaf, kuid on keskkonnahariduse ja õuesõppeprogramme läbi viinud juba üle tosina aasta. Ta ei puudu üheltki keskkonnahariduse konverentsilt. Gradislaval on suur kogemus matkaalaste laagrite, kokkutulekute ja võistluste korraldamisel ning aastaid koolitas ta matkaringides välja noori auhinnatud matkasportlasteks. Praegu veab ta Kohtla-Järvel mälumänguringi. Lisaks on Gradislava Ida-Virumaa looduse-, ajaloo-, kultuuri-, tööstuspärandi giid.

Aili Reiman on olnud loodusainete õpetaja lausa 16 aastat. Suurt kogemustepagasit on ta siiski pidevalt täiendanud. Oma loodusteaduste bakalaureusekraadile on ta hiljuti juurde läbinud uurimusliku õppe-, muutunud õpikäsitluse ja muutuva õpetaja, suhtlemise ja koostöö ning erivajadustega lastele keskendunud kursuseid. Aili on ka aktiivne liige Eesti Keskkonnahariduse Ühingu.